

Motion till riksdagen

1986/87:N415

Margareta Gard (m)

Prospektering i Bergslagen

Gruvindustrin, baserad på traditionella metaller, genomgår för närvarande en djup lågkonjunktur i Sverige liksom globalt. Samtidigt ökar efterfrågan på metaller och mineraler som tidigare ej varit föremål för brytning i stor skala, exempelvis platina som används bl. a. för den nu så viktiga och snabbt ökande katalytiska avgasreningen, litium för utveckling av effektivare batterier. Sällsynta jordartsmetaller (REE) vinner snabbt ökande efterfrågan för solfångare, elektronik m. m. Svenska företag är mycket aktiva i fråga om utveckling av avancerade produkter, där dessa och andra metaller är väsentliga. Detsamma gäller många industrimineraler som är intressanta för högtemperaturkeramer eller kompositkeramer, där bl. a. ASEA och Sandvik arbetar med avancerad utveckling.

I Bergslagen föreligger en provins med synnerligen mångfacetterad mineralförekomst, vilket är ett väldokumenterat faktum. Gruvdrift och efterforskning av metaller har pågått i århundraden. Denna verksamhet har emellertid varit ensidigt inriktad mot järnmalm och de s. k. basmetallerna koppar, zink och bly. Vid undersökningarna har ett utomordentligt omfattande borrhärnsmaterial producerats, vilket utgör en resurs som kan förväntas få allt större värde då den kan användas dels för undersökning av sådana förhållanden som berggrundens betydelse för markens surhetsförhållanden och elementbalanser, vilka är väsentliga för skog och grödor. På detta fält har forskningen endast börjat. Nya, snabba, billiga och känsliga analysmetoder har gjort det möjligt att på mycket säkrare och fullständigare sätt än tidigare utnyttja den potentiella informationen i materialet. Dessutom kan borrhärnsorna användas för undersökning av generella och specifika geotekniska och geofysikaliska förhållanden av betydelse för exempelvis geotermisk energi, berggrundvatten m. m.

Delar av detta rikliga borrhärnsmaterial har tidigare insamlats genom ekonomiska insatser från Bergslagslänen och gruvbolagen. Många gruvbolag står nu inför en situation då verksamhet läggs ned och kostnader måste reduceras. Risken är överhängande att stora delar av existerande borrhärnsarkiv kommer att överges och förfaras, i en del fall är detta tyvärr redan ett faktum.

Mot denna bakgrund vore det angeläget att SGU, som huvudman för dokumentation och information om Sveriges geologiska förhållanden, ges resurser att insamla, arkivera och studera borrhärnsarkiv som bolagen ej önskar behålla för eget bruk. Detta borde dessutom kunna utgöra en arbetsuppgift som kunde i någon mån bevara geokompetens när prospekteringsorganisa-

tionerna hotas av kraftiga reduceringar eller t. o. m. nedläggning, vilket bl. a. gäller LKAB Prospekterings Bergslagsenhet, verkande i en i övrigt hårt nedlägningsdrabbad region.

Mot. 1986/87
N415

Hemställan

Mot bakgrund av det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att SGU bör erhålla erforderliga medel för insamling, dokumentation och arkivering av borrhärdar,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att särskilda medel tilldelas LKAB Prospekterings Bergslagsenhet för prospekteringsundersökning av borrhärdar från Bergslagen.

Stockholm den 27 januari 1987

Margareta Gard (m)

